

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil 74.

Štev. 287.

V Ljubljani, v četrtek 16. decembra 1897.

Letnik XXV.

Birokracija in židovstvo.

Za čuda še tičimo v liberalnih verigah. V praksi življenju, v slovu in splošnem naziranju o svetu in življenju je liberalizem še celo mogočen gospodar in tudi tisti, kateri se štejejo, da so njegovi najhujši sovražniki, se ne morejo popolnoma oprostiti njegovega vpliva. Strankarstvo, katero pomenja, je tako rekoč vse razrilo. Duša narodova je jedino ostala zdrava, ne v posamnikih, no v narodovi celoti. Naj se nagiblje tok javnega življenja kamorkoli, trojni znak narodnosti, socialnosti in vernosti se vedno prijavlja iz narodovega življenja. Časih se že kaže, kot bi hotel umreti kateri teh znakov in kot bi liberalizem zma- goval tudi že nad narodovo dušo.

Naša dolžnost je, da sovražniku pogledamo pogumno v lice in da ga do dobra premerimo. Strankarstvo, vzpelo po liberalizmu in v njegovi službi sicer ne more treščiti ob tla vzbujene narodne čete; lažljivo se baha, da jih je premagalo v zadnji parlamentski vojski; zastopniki narodov so krepkejši, nego so bili kedaj preje, toda silno je še vendar le. Tega ne smemo pozabiti in prav je, če razmišljamo, kje ima to strankarstvo temelj in oporo.

Brez ovinkov hočemo zapisati, da sta birokracija, vzlasti višji, in pa židovstvo tisti sili, ki vzdržujeta strankarstvo.

Birokracija! Naše ustavno življenje je istovetno s centralizmom; centralizem pa pomenja uradniško nadvlado. Ustavno življenje v sedanjih obliki, t. j. centralizem, služi nemškemu strankarstvu po svojem bistvu in zgodovina nam isto priča. Torej je jasno, da tudi birokracija zavzemlje strankarsko stališče.

Sredi med narodi in med najvišjo oblastjo stoji tuj element, ki ni organično zvezan z nobenim iz teh dveh činiteljev. Ta element je birokracija, klin, porinjen med narode in najvišjo državno oblast — strankarstvo samo na sebi. In ta element vlada v resnici.

Izročena mu je prav za prav le upravna oblast, a dejanski ima vse v rokah. Njegovo gospodstvo je odločno protislovansko, protiljudsko in protiversko. Vodo bi nosili v Savo, ko bi to dokazovali. To je resnica, ki je postala v zavesti vsacega ljudoljuba — aksijom, ki sploh drugačen biti ne more.

V višjem uradništvu nimamo pet odstotkov slovanski mislečih mož, kapitalizem jim je prešel v meso in kri in ljudstvo jim je — Hekuba. Ob ti birokraciji se razbije vsak resnejši poskus ljudstvu v korist, iz te birokracije drže mreže, ki so že tolikrat vjele zbornico v ljudstvu sovražnem smislu. O verskem prepričanju je pa mej birokracijo komaj kaj govora. Hvala Bogu, da imamo v svojem vladarju in njegovi rodbini oporo. Ko bi te ne bilo, — gorje nam!

Moč birokracije je v centralistiški ustavi neizogibna. Kadar se kaže, da bi se imela oslabiti, pa nastopa ta strankarska sila s predrzno nedolžnim licem rekoč: Državne koristi so v nevarnosti. Birokracija se istoveti z državo in najbolj čudno je, da dobi pri ti skrajno nelogiški trditvi toliko vernih poslušalcev.

Vse te publike: Splošni državni interes, čast in veljava cele države, državni blagor itd. so prav za prav le strankarsko orožje za obrambo sedanjega, narodom krivičnega sistema. Država se sestavlja iz manjših organizmov; v naši državi so ti organizmi razni narodi, stanovi in rodbine. Po večini družih

držav imajo samo po jeden narod; zato se ondu narod istoveti z državo. Pri nas ni tako, marveč je organizem bolj sestavljen in zato njegovo življenje tem bujnejše.

Iz manjših organizmov sestavljeni organizem — država pa more le tedaj biti zdrava, če so zdravi organizmi, ki jo tvorijo. Ako na primer pri telesu glava ni zdrava, ali prsi, ali noga, ali roka, ni telo zdravo in bolni ud je treba najprej ozdraviti. Splošni interes telesa je skrb za zdravje vsacega posamnega uda.

Pri državi je ravno tako. Če uporabljamo to resnico na našo državo, moramo reči: Posamni narodi morajo imeti svoje samostojno, krepko narodno življenje, posamni stanovi morajo imeti zagotovljeno svoje bivanje, rodbinam se mora pustiti, kar jim pripada po njihovi natori, potem bo splošni organizem, namreč država, sam po sebi zdrav. Sedaj pa vidimo, da se slovanski narodi in delavski stanovi v Avstriji boré za svoj obstoj, da še do pravega življenja priti ne morejo. Pomagati jim do tega, je prvi državni interes! Ob ti resnici se razbijejo birokratiške publike, ki smo jih preje navedli.

Združeni zastopniki narodov so vse to vpoštevali in njihov boj velja tudi centralizmu in birokraciji. V svojem že v prejšnjih člankih imenovanem adresnem načrtu zahtevajo tudi „pravično izvršitev zakonito zajamčene ravnopravnosti v vsem javnem življenju, v uradu in šoli in ohranitev zgodovinske samostojnosti in celokupnosti kraljestev in dežel.“ Zato hočejo, da se dadé deželnim zborom večje pravice in potrebna samostojnost v upravi. Tu se ne bomo prerekali o tem, kako se mora narodnim manjšinam v posamnih deželah zagotoviti samostojnost, le to poudarjamo, da moramo v boju proti centralizmu vsi biti jedini, da pa zraven seveda pri-

LISTEK.

Sveti Sava.

(Konec.)

Izvestno je cerkvena zgodovina iztočnih Slovanov zelo zamotana, in mnogokdaj je težko določiti, je li bil ta ali oni metropolit zjedinjen z rimsko cerkvijo ali ne. Saj je do poznih stoletij, rekli bi do najnovejšega časa, kakor vemo za trdno iz ruske zgodovine, časih ta metropolit bil zjedinjen, a oni ne.

Kar se tiče sv. Save, prištevajo ga Martinov v „Annus ecclesiasticus graeco — slavicus“ (Acta Sanctorum 59. tom Octobr. XI.) odločno med katoličane in svetnike. Kakor pa pravijo Bolandisti v uvodu k grško-slovanskemu koledarju (monitum V.) nazval je Martinov v koledarju svetnike le tiste, ki jih zgodovinarji izvečine prištevajo med katoličane in ki jih tudi katoličani časte. Ker je bil Slovan Martinov izvrsten poznavatelj slovanske cerkvene zgodovine, je že to, da Martinov našteva sv. Savo med svetnike, vnanji dokaz, da je bil Sava do smrti zjedinjen s katoliško cerkvijo.

A ne le Martinov, tudi Nilles v epohalnem delu „Kalendarium manuale utriusque Ecclesiae orientalis et occidentalis“ (tom. I. pag. 446 sequ. ed.

2.) prištevajo sv. Savo med katoličane in svetnike. — Tudi to je vnanji dokaz.

Notranjih razlogov pa je več. Najprej je bil Sava iz katoliške rodovine. Njegov oče Stefan Nemanja, veležupan srbski, je bil zvesto vdan rimski cerkvi. Kakor je razvidno iz lista, ki ga je pisal njegov sin Stefan papežu Inocenciju III. leta 1199, je priznaval rimskega papeža za poglavarja vse cerkve in za svojega duhovnega očeta. Isto velja o sinu Stefanu, poznejšem „prvovenčanem“ carju. „Mi, tako je pisal Inocenciju, vedno sledimo za rimsko cerkvijo, kakor naš oče, ki mu bodi blag spomin; mi vedno hranimo nauk sv. rimske cerkve!“ (Innoc. III. regist. I. II. ep. 177. apud Martinov o. c. pag. 230). Prav tisto leto je cerkvena provincialna sinoda izjavila, da vsa Srbija priznava in izpoveda rimsko cerkev za mater in učiteljico vseh cerkv. Podpisal pa je izjavo škof Teodor.

Sava je bil torej vsaj izprva katoličan. A ni le bil, ampak je tudi ostal.

Zgodovina priča, da je šel na „sveto goro“ (Ἁγίον ὄρος, mons Athos), kjer je bil menih v ruskem samostanu sv. Pantaleona. Prebivalci sv. gore pa so bili v 13. stoletju še zjedinjeni s katoliško cerkvijo. To zopet neoporečno dokazuje neko pismo Inocencija III. Menihi so prosili papeža, naj bi potrdil njih svobodo, ki so jih nekateri bili začeli motiti, in naj bi jih vsprejel v varstvo sv. Petra in sv.

stolice. Dne 17. januarja 1213 I. jim je Inocencij III. milostno odpisal. (Cf. reskript pri Nillesu tom. I. pag. 179). Sv. Sava pa je bil upravljal ta čas na sv. gori. Ni torej dvoma, da je Sava ostal katoličan. Tudi iz poznejše dobe ni nobenega dejstva, ki bi dokazovalo, da se je ločil od katoliške cerkve. — Res je sicer, da je pozneje kot nadškof večkrat šel v Carigrad, ter bil s častjo vsprejet, toda to ne dokazuje, da se je združil z razkolniki, zakaj carigradsko cesarstvo in patriarhovstvo sta bila tedaj v oblasti Latincev (od 12. aprila 1204—1261).

L. 1221 sta cesar in patriarh imenovala sveto Savo za metropolita celokupne Srbije in pomorja. Kot metropolit se je s svojim bratom veliko trudil, da bi oživil v narodu versko zavest. Zasnoval je, kakor smo že dejali, 12 škofij z grškim obredom, ter povsod širil in učil pravo katoliško vero. Ko je tako položil temelje srbski cerkvi, hotel je utrditi in povečati še srbsko veležupanstvo. Poslal je, kakor poroča sam učenec sv. Save, menih Domecijan, (Cf. Martinov: an. ecc. gr. sl. ad 24. sept. p. 231) škofa Metodija v Rim, da izprosi pri papežu Honoriju III. carsko krono za Stefana Nemanjo.

Potem je sklical vse škofove in je vpričo vse duhovščine in neštete množice naroda venčal svojega brata za srbskega carja. Zato je car dobil pridevek: „Prvovenčani“.

To poslanstvo in venčanje, ki se je zvršilo let

čakujemo od naših slovenskih poslancev, da se zjamčijo pravice našemu narodu, kjer je v manjšini.

Poleg birokracije smo imenovali židovstvo. Ta mednarodni krošnjarski element je silen, ker je bogat. Veliki kapital je v njegovih rokah. Za svoje namene potrebuje centralizma in birokracije. Zato ju podpira z vsemi močmi. Zato krošnjari z liberalizmom, z brezverstvom, s socijalno demokracijo, z nenravnostjo in žalibog — le predobro izpečava svojo robo.

Zunanje najmočnejše sredstvo mu je časopisje. Vse večje časopisje v naši državi je v židovskih rokah. Sredi krutega in surovega boja, ki ga je vpriporilo nemško strankarstvo proti zastopnikom avstrijskih narodov, se je režal in se še reži kot glavni podpihivalec krivonosni židovski šmok, židovski časnikar, bodi že od „Neue Freie Presse“ in njenih tovarišev, ali pa od „Arbeiterzeitung“. Kar je zmedenega v naši državi, je zmedlo po večini židovsko časopisje. Lepo so bili pričeli boj proti židovstvu dunajski kristjanje; že se je zdelo, da so zmagali, a v zadnjem boju so zopet padli; pokazali so, da je od židov vpriporjeno javno mnenje še silnejše, nego njihovo boljše prepričanje. Stopili so v tiste vrste, kjer je godel vodilno melodijo — žid. Po ti poti jih čaka jedino le gotov propad!

Tudi v poljskem kolu je nekaj židov. A ti ne pomenjajo židovskega načela, marveč razmere jih same silijo, da so priklopljeni desnici. Njihovo bivanje ne sme zadržati boja združenih zastopnikov avstrijskih narodov proti židovski skvarjenosti.

Pasti mora škodljivi vpliv višje birokracije in židovstva s svojim časnikarstvom, predno se more zasnovati v okviru avstrijske države mirno in srečno življenje vseh manjših organizmov, ki v sedanjih razmerah zastoj iščejo v nji svojih pravic.

Baron Schmidt-Zabierow — umirovljen.

Iz Celovca, dné 15. dec.

Vendar enkrat! — Tako izvestno danes in jutri vsklikne vsak rodoljub slovenski, pa tudi še marsikdo drugi, ko po uradnem listu dozna novico: da je umirovljen koroški deželni predsednik baron Schmidt-Zabierow ter mu je ob tej priliki podeljen veliki križec Franc Jožefovega reda. Vendar enkrat, — pravimo. Tolikokrat se je v zadnjem času že govorilo in pisalo o le tem umirovljenju, toliko se je ugibalo o nasledniku itd., da nas novica o definitivnem preobratu v našem deželnem predsedništvu ne more več posebno iznenaditi.

Slovinci smo označili svoje stališče do ekselencije bar. Schmidt-Zabierowa že tolikrat in tako jasno, da bi bilo odveč, ko bi o tem obširneje pisali. Storili smo to letos, ko je umirovljeni predsednik dné 22. sept. t. l. praznoval petdesetletnico svojega službovanja.

Doba Schmidtovega predsedništva na Koroškem bila je za nas doba trpkih in hudih borb za male mrvice narodnih pravic, doba preziranja, prega-

njanja, brezobzirne germanizacije. Tega nam ne utajti noben še tako lepo pisan članek uradnega lista, noben še tako vzvišen slavospev liberalno-nacionalnih listov. Ne dvomimo, da bodo te vrste listi v prihodnjih dneh na vse mogoče in nemogoče načine proslavljali odstopivšega dež. predsednika, prirejali mu ovacije, ne dvomimo, da se bodo ob tej priliki čohali tudi ob nas Slovence, češ, da nočemo priznavati zaslug, dobrohotnosti, nepristranosti itd. itd. našega bivšega dež. predsednika, — vendar ostane istina, kar smo napisali že večkrat o njegovem predsedovanju na Koroškem.

Baron Schmidt-Zabierow nas koroških Slovencev ni hotel poznati, za naše politične in kulturne potrebe se niti zmenil ni; o nas so ga podučevali sami ljuti naši nasprotniki. Ali je potemtakem čudno, da se zmislimo le z bridkimi čutili nazaj v minule dni!?

Hočete novih dokazov za staro resnico? Demonstracije, ki so se vršile tu ob času padca Badenijevega ministerstva, nam to potrjujejo! Demonstrirali so ljudje, kakor si jih je vzgojil g. Schmidt-Zabierow, stranka, kakor jo je negoval in podpiral on! Ali ni najbolj značilno in dokazilno za našo trditev dejstvo, da je na shodu, na katerem so se bili ob zadnjih demonstracijah zbrali glavni nemško-nacionalni kričači, da zabavljajo dunajski vladi, državnozborski večini itd., da je na takem shodu mogel posl. Dobernik proslavljati g. barona Schmidt-Zabierowa, peti mu čast in slavo, da vlada Koroško tako „srečno“ v smislu — obstrukcionistov!

Kdo nam tedaj sedaj more zameriti, da vsklikamo „Vendar enkrat!“ — želeč nj. ekselenciji, da naj le uživa „zasluženi“ pokoj?

A kaj sedaj? Na mesto Schmidtovo pride iz Gradca predsedniški namestnik pri tamošnjem namestništvu, dvorni svetovalec pl. Fraydenegg. — Da ga nam pošilja baron Gautsch in da mu bo on dajal instrukcije, kako mu je vladati Koroško, to je za nas slabo upanje! Da bi se za nas razmere zboljšale? Zná biti in dal Bog! A upanja nimamo nobenega, bojimo se marveč, da ostane vse pri starem, na slabem! Bode-li novi predsednik hotel poslušati naš glas, glas za pravično, dobro, domoljubno stvar, ki je le Avstriji na korist? Ali pa bode tudi on pripoznaval ne le teoretično, marveč tudi dejanski oni nauk o „Herrenvolku“, kakor ga je proglasil siloviti dr. Steinwender, ter smatral nas Slovence le za — inferijorne? Stojmo, o vsem tem nas ima poučiti — bodočnost.

Stanje slovenskega rodú je obupno, strahom gledamo v bodočnost, — a da je tako, prištevajo nasprotniki baronu Schmidt-Zabierow-u v največjo „zaslugo“.

—rn—

Mažari v hrvatskem Primorju.

XIX.

Kako prav smo imeli, ko smo v našem zadnjem članku o reških zadevah trdili, da boste obe betvi takozvane autonomne stranke na Reki slednjič rajše potegnili z Mažari nego s Hrvati, dokazujejo nam

Da, Pejačević in ž njim Martinov še Janeza Brankoviča († 1508) prištevata med katoliške svetnike. (Martinov: a. ecc. gr. — slav. pag. 304.)

Po vsem tem se zdi, da ni mogoče dvomiti o katoliški veroizpovedi sv. Save.

Pravimo torej, da je bil sv. Sava res prvi metropolit srbski in ustanovitelj srbske narodne cerkve, a ne razkolne, ampak zjedinjene z rimsko cerkvijo. Od rimske katoliške cerkve so odtrgali srbsko cerkev še le pozneje viharji časa in ljudske strasti.

Med tem pa je počivalo truplo sv. Save 360 let v Mileševem. Leto za letom so romale neštete pobožne množice k njegovemu grobu. Vsi so častili sv. Savo za svetnika. Cerkev srbska ga je vsprejela v koledar. Kos dežele, ki je v njem ležalo njegovo truplo, je dobil celo ime: vojvodina sv. Save. Ta vojvodina je današnja Hercegovina.

L. 1595, 27. aprila pa so udrli divji Turki v Mileševo, osvojili je, vrgli truplo sv. Save iz groba in je sežgali.

Tako so izginili pozemeljski ostanki sv. Save. Njegov duh pa še živi. Bog daj, da bi ta duh oživil v srbskem narodu staro versko zavest, da bi srbski narod zopet izpovedal s prvovenčanim carjem Stefanom Nemanjo: „Mi sledimo za rimsko cerkvijo, kakor naši očetje; mi hranimo nauk svete rimske cerkve!“

A. U.

najnoveji dogovori te stranke z ogerskim ministerstvom predsednikom Banffyjem. Že takrat, ko se je podal reški župan dr. Mayländer v Budimpešto, da prisostvuje posvetovanju glede uvedanja novih postav na Reki, se je izjavil Erazmo Barčić o njegovem ravnanju prav nepovoljno, kajti očital mu je javno, da je on sporazumljen z ministerskim predsednikom glede teh novih postav, saj se ni, kakor bi bil moral, še o pravem času zglašil pri ministru ter ga niti opozoril, da te nove postav ne morejo veljati za Reko, dokler jih ne sprejme mestno zastopstvo. To izjavo je moral storiti reški župan mnogo prej, nego je minister Banffy razglasil, da imajo te postav veljati tudi za Reko.

Od tega časa pa, ko je ogerska vlada sklenila, da te postav ne vsak način uvede na Reki, igrata župan dr. Mayländer in pa odbornik Osojnak s svojo stranko in z ogersko vlado slepe miši. Hrvati pa dobro vedo, kaj vse to pomeni, posebno še napadi Osojnaka na reške hrvatske rodoljube. S temi napadi hoče se ta zverženi političar Mažarom le prikupiti, kajti prav neverjetno je, da bi hotel kaj drugega doseči; milosti mažarske je pa tako potreben, kakor vsa njegova stranka, kateri je zdaj že žal, da je sploh podvzela kakšno akcijo proti mažarskim nakanam glede reške autonomije.

Da je temu res tako, poroča se iz Budimpešte, da sta župan dr. Mayländer in Osojnak dolgo časa skušala, kako bi mogla biti zaslišana pri ministru predsedniku. Težko sta to dosegla, kajti Banffy ni še pozabil, kako sta ravno ta dva junaka (!) kriva, da je mestno reško zastopstvo odstopilo in da je reško prebivalstvo demonstriralo proti vladinim privrženecem. Vendar se je slednjič ministerski predsednik dal pregovoriti, da je sprejel oba spokorneža. In kako tudi ne! Saj je mogel slutiti, kaj mu želita povedati. Prosila sta ga, da ne zameri, ker sta bila skovala malo opozicije proti novim postavam. To je bilo celó potrebno, sta zatrjevala ministru, kajti drugače bi bil Valušnik nadvladal, a ker se on še nekaj najboljše s Hrvati razumi, moglo bi se pravej (!) autonomnej stranki na Reki še slaba goditi. Zategadelj sta oba sklenila v bodoče po mogočnosti zatirati vsako opozicijsko gibanje pri svojih privrženecih radi novih postav, kajti oba sta se prepričala, da morejo te nove postav razvitku reške uprave le koristiti, ne pa škoditi.

Samo nekaj sta prosila ministra predsednika, da bi namreč dovolil, da se upravni odbor sestaje in posvetuje v mestnej svetovalnici, ne pa v gubernijalni. Narodu treba namreč pokazati, da je tudi še za naprej vsa uprava v rokah mestnega zastopstva in svetovalstva. S takimi navideznimi uspehi hočejo tedaj reški autonomisti zaslepiti narod. Kdo je bil srečnejši in zadovoljnejši nego Banffy, ko je videl pred seboj popolnoma skesana zastopnika one stranke, ki je še pred kratkim tako šumno in oholo pred narodom zatrjevala, da ne sme na noben način popustiti ogerskej vladi.

Tako ravnanje ne sme nobenega naših čitateljev presenetiti, kdor je prebral oceno političnega delovanja obeh omenjenih mož, posebno pa še Osojnaka. Takih mož je žalibog dandanes povsodi preveč, pa zategadelj tudi ni nič čudnega, da se pri nas sploh tako žalostno razvijajo naši politični odnosi. Tako je minister Banffy popolnoma zmagal s svojo osnovo še pred volitvami, kajti oba junaka dr. Mayländer in Osojnak sta mu obljubila, da se hočeta podvreči novim postavam brezpogojno; pa se je radi tega tudi že vsem odličnejim njunim privrženecem naročilo, da naj pri bodočih volitvah vsi delajo sporazumno z liberalno ali mažarsko stranko. Če kje, more veljati o tem pokretu na Reki: parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.

Da bode dr. Mayländer še bolj opran vsakih opozicijskih peg, zavzel se je zanj njegov sorodnik dr. Grošić pri ministru Vlačiću ter ga prosil, da se zavzame zanj pri ministru predsedniku, kajti on ni niti najmanjše kriv, če so ga obdolžili, da je on opozicijsalec. Da to ni, pokazal bode s tem, da se bode popolnoma držal vseh nalogov, katere bode minister Banffy oglašal za Reko. Pa naj še potem kdo reče, da niso naši Rečani pošteni in odločni političarji!

Kaj pa reški italianissimi? Mažari jih nič kaj ne cenijo, ker so jim na potu, da ne morejo oni gospodariti po svoji volji. Posebno so se še Mažarom zamerili, ker se je na njihov predlog zahtevalo, da se spremeni v novih postavah ona točka, ki govori o državnem nadzorstvu reških šol. Talijanissimi so Mažarom zavidni, da bi se mogli s po-

1222, zopet dokazuje, kako tesno je bil združen sv. Sava z rimskim papežem.

Cez nekaj let si je izbral Sava Arzenija za naslednika na metropolitanski stolici, sam pa se je zopet umaknil v ljubo samoto na sv. goru. Potem je še potoval v sv. deželo h Gospodovemu grobu, l. 1237 pa je umrl, sloveč s čudeži v življenju in po smrti. Njegovo truplo so prenesli v samostan v Mileševo.

Tudi po njegovi smrti je ostal srbski narod še katoliški. Seveda so Grki neutrudno sejali seme razpora in razkola. Toda še predzadnji Nemanjič, mogočni car Stefan Dušan (1336—1356) je bil katoličan. Izprosil je v Rimu pri papežu Inocenciju VI. za srbskega metropolita patrijarhalni naslov. Leta 1355 pa je izgnal iz Srbije vse grške duhovnike, ki so trosili Focijevo ljuljko in podžigali sovraštvo do Rima. Car je bil strogo zaukazal, da nihče ne smeš latinskih obredov. Ker so grški duhovniki vkljub prepovedi to počenjali, zbral je car okrog l. 1355 sinodo srbskih škofov ter izgnal grške duhovnike. Carigrajski patrijarh Kalist je zato izobčil carja in vse srbske škofo. Z Rimom pa je ostala srbska cerkev še vedno zedinjena. (Nilles l. c.)

Še zadnji Nemanjič, nesrečni Uroš, je bil katoličan in vdan rimski cerkvi. To spričuje Pejačević v srbski zgodovini in potrjujejo letopisi frančiškanskega reda k l. 1359. (Nilles: e. c. 455.)

možjo tega članka nove postave okoristi na njihovo škodo, kajti Mažari bodo brez dvoma gledali, da uvedejo v vse šole mažarski jezik ter počasi iztisnejo laški.

Zatoraj želé popolnoma dobiti vse šole v svojo oblast. Do zdaj je imel nadzorstvo nad reškimi šolami reški mestni šolski odbor, katerega člani so bili skoraj vedno le najhujši italianissimi pod vodstvom dr. Via in dr. Garafale. Gledalo se je, da so bili za učitelje na reških šolah imenovani zagrizeni Talijani iz Istre ali pa iz Trentina ter so večkrat zaradi teh odbili celo domačine. Ti učitelji iz Istre in iz Trentina so širili po reških šolah kar očitno laški irredentizem, čemur se Mažari niso protivili, ker so ž njimi skupaj tlačili Hrvate. Ni pa bilo večjih protivnikov hrvaškega naroda od teh pritepenih irredentarijev, ki so tako dolgo rovali proti Hrvatom, da je šolski odbor na Reki odstranil hrvaščino iz vseh reških šol v mestu in celo iz popolnoma hrvaške okolice.

Tako so dosegli irredentariji pa tudi Mažari svoj cilj, kar se tiče Hrvatov, vendar pa Mažarom zdaj ni po volji, da se talijanska stranka ustavlja njihovim nameram glede reških šol, pa skušajo, kako bi jo počasi iztisnili iz njenega sedanjega položaja. To bodo dosegli z novo postavo o nadzorovanju reških šol. Dokler so Mažari potrebovali irredentarije, da iztisnejo Hrvate, niso bili za državo nevarni, zdaj jih bodo pa gotovo kot take proglasili, ker rujejo proti mažarizaciji. Godi se jim pa popolnoma prav, samo želeli je, da se tako zgodi tudi Mažarom, saj tudi oni nimajo na Reki večih pravic, kar se tiče narodnosti, kakor irredentariji. Hrvatom so sovražni jedni in drugi, a vendar je Reka hrvaška po svojem zemljepisnem položaju in državnem pravu. Zatoraj se bodo Hrvati pri prihodnjih volitvah čisto lahko odločili, kaj jim je storiti. V zvezi s takimi strankami ne morejo biti. Le kot samostalna hrvaška stranka se morejo udeležiti volitev, a kot taka so zdaj seveda v manjini, toda s pogumnim in previdnim ravnanjem more se sčasoma tudi njim sreča nasmijati. Fortes fortuna adjuvat.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. decembra.

Posl. Milevski o položaju. Pri banketu povodom velepomembnega poljsko-ljudskega shoda v Krakovu je govoril mej drugimi tudi poslanec profesor Milevski v ime poljskega kluba, čegar govor je bil velike politične važnosti, ki prav dobro osvetljuje sedanjí položaj. Na tem mestu objavljamo le nekaj najvažnejših stavkov njegovega govora. — Dandanes, pravi govornik, razločujemo v političnem gibanju dva zistema. Pristaši jednega apelujejo na srce in čustvo narodov, vzbujajo ljubezen in zavest mejsebojnih dolžnostij, drugi pa vzbujajo le sovraštvo ter sejejo nevošljivost in nezadovoljstvo. Oni, ki govore o ljubezni, hočejo vse povzdigniti, vsem pomagati, drugi pa delajo vedno le na to, kako bi druge ponižali in zatirali. Na stališču katoliške vere, ki nas uči ljubezni in upanja, zamoremo hoditi le po prvo označeni poti. To smer je opaziti posebno v današnji politiki desnice. S posebnim priznanjem pa moramo naglašati soudeležbo nemške katoliške ljudske stranke, ki se je uvrstila mej bojne čete slovanskih zastopnikov in ki si je zapisala na svojo zastavo geslo pravičnosti napram vsem, posebno pa onim narodom, katerim je donesla zgodovina do zdaj še kaj malo sreče. Katoliška stranka je takoj spoznala in pokazala, da naš program ne pomenja zatiranja drugega naroda, da ni program boja, marveč program pravičnosti. — Konečno je govornik v krasnih besedah proslavljal slovansko vzajemnost ter ji napil. Njegove besede so kar očarale mnogobrojne navzočnike in sledila jim je burna, dolgotrajna pohvala.

Obstrukcija v hrvatskem deželnem zboru. Zadnje seje hrvatskega deželnega zbora so bile zelo burne, na dnevnem redu je namreč rogoviljenju v avstrijskem parlamentu podobna obstrukcija, katere se pa s prvim nikakor ne da primerjati, ker je postopanje hrvaške opozicije popolno opravčeno, ako se tako postopa s hrvatskimi narodnimi poslanci, kakor to dela mažaronska klika na Hrvatskem. Pravi zastopnik naroda bi v tej zbornici kmalu ne smel odpreti ust v obrambo narodnih pravic. Poslanec Potočnjaka so izključili od 30 sej samo radi tega, ker je baje izgovoril nekaj žaljivih besedij, česar mu pa niti dokazati ne morejo. Umevno je, da so se takemu nasilstvu uprli vsi njegovi so-

mišljeniki ter glasno ugovarjali mažaronski večini. V včerajšnji seji ga je hotela večina zopet izključiti od nadaljnjih 40 sej, toda o tem predlogu se ni moglo glasovati, ker je zborovanje onemogočila večina. Seveda, da jej vse to ne bo mnogo koristilo, ker ima mažaronska stranka več moči, kakor jo je imela večina v avstrijskem parlamentu, toda prav je, da pokaže mažaronom, da je tudi opozicija tukaj in treba tudi čuti glas narodnih zastopnikov.

Mir mej Grško in Turčijo je sicer že sklenjen in mirovna pogodba tudi podpisana od sultana in raznih pooblaščenec, preostaja le še konečna odobritev od strani grške vlade, ozir. kralja Jurija. Sodilo se je splošno, da Grki nikakor ne bodo s tem odlašali, ker jim je dobro znano, da kaj boljšega ni mogoče doseči. Toda vkljub temu se Grki ne marajo še udati in so te dni doposlali sultanovi vladi dopis, v katerem se zahteva, naj se rok za konečno odobritev mirovne pogodbe podaljša za mesec dnij. Turškim krogom se zdi to posebno čudno, ker ne morejo umeti, iz kakih namenov je storila grška vlada ta korak, in se seveda nekoliko boje za mastni dobiček, ki jim izvira iz te mirovne pogodbe. Strah je najbrže vseskozi neopravičen.

Na Grškem se še sedaj ni plegla razburjenost mej narodom radi zadnje nesrečne vojske. Kakor znano, je izvolila poslanska zbornica iz svoje srede posebno komisijo, ki se peča sedaj z raziskavanjem v tej zadevi ter proučava razne spise in dokumente. V tem kritičnem položaju se skušajo rešiti iz zagate močje, ki tiče za „Ethnike Hetairia“, ter objavljajo razne dokumente, iz katerih je razvidno, da je bil Delyannis takoj s početka poučen o združevanju vstaških in upornih čet in da je „Ethnike Hetairia“ zadnje mesece pred izbruhom vojske ravnala popolno tako, kakor je želela tedanja Delyannisova vlada. Z drugimi besedami se toraj dokazuje, da je načelnik tedanje vlade popolno odobraval vse rovarsko počenjanje ter lepo molčal na prvotne izgrede vstaških čet. Seveda se mož sedaj izgovarja in dokazuje, da so vsa ta poročila popolno neresnična, ter objavlja v dokaz svojih trditev druga pisma in različne akte. Preiskovalna komisija ima kajpak mnogo opravila in bo najbrže preiskava trajala precej dolgo časa, predno se pride resnici v okom. Sploh pa prevladuje mnenje, da je vse zakrivilo tajno rovarsko društvo.

Socijalne stvari.

Socijalno razmišljanje.

(Dalje.)

Zidom ta razdelitev ni prav nič škodila, temveč mnogo koristila. Ko bi bilo ostalo vse pri starem, torej, če bi se ne bilo delilo, bi bili židje v zadregi, h kateri stranki naj se na Mažarskem pritisnejo, da si ne pokvarijo „kšefta“. To so hitro zapazili, in Beust, ki je vpeljal dualizem, je vedel, po čegavem navodilu, za koga in zakaj je to naredil. Danes vladajo židje v Translajtani po svoji volji. Glavno mesto Buda-Pest je že zdavnaj imenoval dr. Lueger po vsi pravici Juda-Pest. Toplo in pripravno gnuzdo ima torej Izrael na Mažarskem. V tostranski polovici se mu je dobro godilo, dokler je bila državno-zborska večina v rokah liberalnih Nemcev, ki so vladali, kakor jim je narekaval Izrael.

Toda naenkrat se je stvar obrnila. Nemško-liberalna večina v parlamentu je padla in med ljudstvom je zašumelo za Izrael strašno geslo: Antisemitizem! Tudi med Nemce je padlo to geslo in širilo se je kakor ogenj na slamnatih strehah. Razneslo se je i po Dunaji — v ječi židovstva — in posledice so se kmalu pokazale. Židovsko-liberalna vlada na Dunaji je padla, padla je i v deželnem zboru spodnje-avstrijskem in dr. Lueger, ta utelešeni simbol antisemitizma, se je vsedel na županski prestol dunajski. V vrstah židovskih se je začel obupen krik, ki je odmeval v njihovih listih, brošurah in shodih. Na vse moči so delali, da bi zatrli antisemitizem. „Verein zur Abwehr des Antisemitismus“, kateri je v najožji zvezi s soc. demokrati, je začel agitovati, da je mrzlico dobil. A vse je bilo zastonj; zastonj je bilo to, da ni bil Lueger takoj potrjen za župana, zastonj so ščuvali židje in njihovi janičarji — soc. demokrati pri volitvah proti antisemitom, ki so kljub vsem zaprekam zmagali.

Kaj pa sedaj? Liberalni parlament je bil pokopan, Dunaj zavarovan pred židovsko vladjo, antisemitizem in krščanski socijalizem se širi — židovski nadvladi v Cislajtani zvoní. Toda Izrael ni prišel v zadrego. Uvedel je to, s čimer je žugal v

slučaji, da bi bil Lueger potrjen. Preložil je težišče svojega delovanja v Pešto. Spominjamo se še dobro, kako je židovska „Neue Freie“ pogosto prinašala to grožnjo in jo razkladala. In židovska „haute finance“ je to v resnici uvedla. Videč, da v Cislajtani ne bode imela več take moči in oblasti, se umakne v onostransko polovico, da si ondi pripravi mehko ležišče in pridobi popolno pravo. Za vse to pa potrebuje Izrael, da se preloži tudi politično težišče naše polovice v Pešto, da bi Izrael ondi vlekel za narodnogospodarske vrvice. A kako to izvesti? Drugače to ne pojde, nego če se oslabi ali uniči avtoriteta avstrijskega parlamenta. In to se je godilo in se še godi, in obstrukcija je oni vmesni člen, kateri v zvezi s socijalnimi demokrati robota židom, znižuje in uničuje avtoriteto avstrijskega državnega zbora pred celo Evropo. Zalostno dejstvo je, da je naš parlament že veliko izgubil na svojem ugledu, in da je tudi Cislajtanija prišla precej ob veljavo, in da se evropski mogočniki že bolj obračajo k drugi polovici našega cesarstva — k Mažarom. Mažari so sicer že od davnega časa peli prvi glas v našem cesarstvu, vendar pa so nas pustili, da smo sekundarali, sedaj pa, ko pade avtoriteta našega parlamenta, bodo peli soli. Saj se je to pri obisku nemškega cesarja v Pešti že pokazalo, in Viljem II. je dal to čutiti s tem, da je hvalisal Mažare kot jedini stebber našega cesarstva. Židovsko frامasonstvo, ki vlada v Pešti, pa si veseli mane roke, ker se mu je tako lepo obneslo. Ni mu všeč personalna unija obeh polovic našega cesarstva, marveč drži se trdno, kakor je rekel Banffy, dualizma. In kako ne, ko vse na to dela, da bo tostranska polovica nekoč pokorna izvrševalnica ukazov onostranske, tedaj namreč, ko bodo Mažari, to je pravi pravcati židje, odločevali v narodno-gospodarskih zadevah celega cesarstva. Židje so svoje mreže prav dobro spletli, hitro razprostrli in prav spretno zadržnili. Rotšild je na vprašanje, kaj misli o takozvanem sionizmu, t. j. o prizadevanju Judov, preseliti se v Palestino in ondi obnoviti staro izraelsko kraljestvo, odgovoril baje tako-le: „Židom se ni treba preseliti od tod v Palestino, saj je Avstro-Ogerska njihova Palestina!“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. decembra.

(Imenovanje.) Z Dunaja se nam brzojavlja, da je cesar deželnega poslanca barona Liechtenberga imenoval namestnikom deželnega glavarja v vodstvu deželnega zbora kranjskega.

(Zlati križ.) Njena c. in kr. visokost presvetla gospa cesarjevična-vdova nadvojvodinja Štefaniya je blagovolila kot pokroviteljica loterije za zlati križ odobriti, da se loterijsko srečkanje vrši dne 20. januarja 1898. leta. Od dne 10. do dne 20. januarja bodo dobitki razstavljeni v dunajski umetniški hiši.

(Umrlj) je nagloma dne 15. t. m. č. g. Andrej Martinčič, vpokojeni duhovnik v Lokvi. Porojen je bil dne 20. novembra 1823 v Samotorci pri Horjulu, posvečen v duhovnika dne 17. avgusta 1852. R. I. P

(Na graškem vseučilišču) je 13. t. m. č. gospod Evgen Lampé napravil prvi strogi izpit iz bogoslovja.

(Pojavi slovanske vzajemnosti.) Nemška obstrukcija v državnem zboru je vzbudila slovansko zavest, vzdramila speče duhove iz letargije, da po širni Avstriji odmevajo glasni pojavi vzajemnosti v boju za prava pojedinih doslej tlačanih narodov. A ti pojavi so ob jednom najodločnejši protesti proti nelegalnemu in naravnost veleizdajskemu početju stranke pod vodstvom Wolfa in Schönererja, katera živita in delata le za skupno Germanijo. Taka pojava nove dobe v Avstriji sta bila vseslovenski shod v Ljubljani in nedeljski slovanski shod v Krakovu; takih pojavov se smemo nadejati še v bližnji bodočnosti na severu in jugu naše države. Posebno nas še veseli, da naše borbe pazljivo in sočutno zasledujejo tudi oni bratje onkraj Sotle, ki še niso prodali svojega boljšega prepričanja političnemu, narodnemu in verskemu svojemu protivniku. Tako je združena hrvaška opozicija brzojavno pozdravila slovanske klube v državnem zboru. G. dr. Šusteršič je kot načelnik „Slovanske krščansko-narodne zveze“ prejel to-le brzojavko: „V dneh težke skušnje vsako iskreno slovansko srce dobiva tolažbo v vstrajnem in solidarnem delu slovanskih zastopnikov v državnem zboru. Naj pride, kar hoče, vstrajnost in solidarnost naša razruši vse mahinacije, ki merijo na to, da bi

bili Slovani še nadalje material za izkoriščanje Tev-tonom in tovarišem. Potomstvo gleda na Vas, vstra-jajte v jedinstvi in slogi! Klub hrvatske zjedinjene opozicije pošilja Vašemu klubu srčne pozdrave. Dr. Bresztyenszky, baron Rukavina. — Dr. Susteršič se je takoj v imenu kluba brzojavno zahvalil, izražajoč upanje, da bodo zmagala v Avstriji ona pravična načela, katera zastopajo Slovani v zvezi z nemško katoliško ljudsko stranko, kajti na teh načelih temelji bodočnost, slava in moč naše države.

(Idrijski socijalni demokratje) Iz Idrije se nam piše: Ni moja navada, da bi dopisoval časni-kom. Vender vsprejmite nekaj črtic o naših osreče-valcih, to je mokračih. Kakor že znano, je poljedel-sko ministerstvo žalostno stanje naših rudarjev ne-koliko zboljšalo. Od novega leta naprej bomo ru-darji žito in drva, katera smo doslej plačevali po znižani ceni, dobivali brezplačno. In kaj mislite, kdo nam je to priboril? Po vsej Idriji raznašajo novico: Ali vidite, kaj so nam priborili soc. demokratje? In storili bodo še več za Idrijo, ako se vsi pridružimo mokračem. Mi pa vprašamo naše mokrače: Kdo od vas ali soc. demokratskih poslancev pa je v držav-nem zboru ali pri vladi storil korake za zboljšanje naših razmer? Zakaj se lepoticite s tujim perjem in naravnost lažete ljudem? Vam je samo za huj-skanje, a ne za resnico. Da vi v dejanju ne po-znate pravice, to ste zopet pokazali pri zadnji vo-litvi odbora za rudarsko zadrugo. Tu ste se poka-zali le za svoj strankarski, a ne za splošni blagor rudarjev. Na volilnih listkih ste imeli razun enega ali dveh same svoje „učenjake“, katerih komaj trije znajo čitati in pisati. Vi gotovo mislite, da je že dober za ministra, če zna le z bičem pokati. Ali ste že poročali „Delaven“ o tej vaši strankarski vo-litvi? Na tak način, kakor se je vršila zadnja voli-tev, jeden volilec lahko oddá 15 listkov. — Ko je nekdo grajal to postopanje, odgovoril je jeden vaših pristašev: „Zakaj pa ne, če lahko!“ In to delate možje, ki imate vedno ljudsko pravico na jeziku. Pride čas, ko bode ljudstvo spoznalo vaše sleparije.

Rudar.

(„Reakcija“), ta glas odmeva tudi po Francos-kem. Nekaj let je, ko se nihče ni menil za to, ali je kdo pogan, ali jud, ali kristijan. A prišlo je dru-gače — in Epikurjeva čreda se trese! Nekaj časa pač so ljudje menili, da je dobro tako, če vsak živi po svoji volji in svojih zakonih, a kmalu so uvideli, da imajo raj le nekateri, da jih le sto uživa, a drugi da gladujejo; prišle so Paname in Panamine, in narodu so se začele odpirati oči! Danes pa se po vsej Franciji dviga narod proti liberalizmu in vrača se zopet — doba krščanska! Krščanska demo-kracija se širi bolj in bolj; odgojo mladine izročajo redovom; državne šole se prazne, cerkvene se pol-nijo. Francija vstaja!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. decembra. Obe delega-ciji, avstrijska in ogerska, se snideta dne 22. decembra k zadnji seji v tem zasedanju. Budgetni odsek av-strijske delegacije ima sejo v torek, dne 21. t. m.

Dunaj, 16. decembra. Zatrjuje se, da se mej Badenijevo in Banffyjevo vlado dogovor-jena in obče zahtevana odpoved mlinarskega obrata s 1. januarjem najbrže ne bode

izvršila. To je baje prva kazen za totran-sko obstrukcijo.

Praga, 16. decembra. Kazensko sodišče je obsodilo včeraj pet oseb radi udeležbe pri zadnjih nemirih. Kazen je odmerjena na za-por do osmih mesecev. Mej obsojenci je tudi 17 letna deklica.

Praga, 16. decembra. Akademični senat nemškega vseučilišča je izdal objavo, v ka-teri se mej drugim naglaša, da je nemško vseučilišče v Pragi naravni in zgodovinski centrum kulture nemške narodnosti v deželi.

Zagreb, 16. decembra. Deželni zbor ima te dni po dve seji na dan. Opozicija je vče-raj dala duška svoji nevolji, ker je večina mej največjim vriščem vsprejela predlog, naj se izključi Potočnjak od 30 sej.

Budimpešta, 16. decembra. Na dnev-nem redu današnje seje je razprava o no-vem pogodbenem provizoriju. Razni govor-niki grajajo vlado, ker je tako dolgo odla-šala s to predlogo.

Berolin, 16. decembra. Budgetna ko-misija je sklenila, da se prične razprava o proračunu 12. januarija in takoj na to o zakonu glede pomnožitve mornarice.

Rim, 16. decembra. „Agenzia Stefani“ poroča, da se snide parlament prihodnji po-nedeljek.

Madrid, 16. decembra. Kraljica je vspre-jela generala Weylerja v avdijenci, ki je tra-jala poldrugo uro.

Svilnati damasti 65 kr.

do gld. 14.65 meter — istotako tudi črna, bela in barvena **Hennebergova svila** od 35 kr. do gld. 14.65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (okolu 240 raznih kakovostij in 2000 raznih barv, vzorcev itd.) **poštne in carine preste na dom.** — Vzorec obratno. — Dvojnati pis-meni porto v Švice. 36 9—9 6

Tovarne za svilo G. Henneberg
c. in kr. dvorni zalagatelj, Curih.

Umrli so:

14. decembra. Ivan Trtnik, krojač, 63 let, Prešernove ulice 24, ostarelost. — Neža Razdrh, krčmarja vdova, Stre-liške ulice 4, ostarelost.

Tuji.

14. decembra.

Pri **Slonu**: Spitz iz Varaždina. — Popper iz Brna. — Rapo, Schmenitz, Gangel, Neuberg, Pressburger, Schamburek z Dunaja. — Munda iz Brežic. — Havliček iz Maribora. — Kreil iz Prage.

Pri **Maliču**: Schmidt, Ruckel, Brauner, Löbl, Kostiha, Glas, Scholz, Hochstätter z Dunaja. — Schuley iz Ribnice. — Haselbach, Gastinger iz Celovca. — Žagar iz Starega Trga. — Tertnik iz Maribora.

Pri **Lloyd**: Wisjak iz Gradca. — Hummel iz Trsta. — Fajdiga iz Sodražice.

Pri **Bavarskem dvoru**: Vero iz Gradca. — Stolz iz Winterberga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Brodsky z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
15	9. zvečer	742.2	4.6	sr. sever	oblačno	
16	7. zjutraj 3. popol.	743.3 744.3	3.0 6.7	sr. vzhvzh. sl. svzh	oblačno "	0.1

Srednja včerajšnja temperatura 5.9°, za 7.5° nad normalom.

— D u n a j s k a b o r z a . —

Dné 16. decembra.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 40 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 55 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 60 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 55 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	947 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	350 " 40 "
London vista	120 " 30 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " — "
20 mark	11 " 80 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 55 1/2 "
Italijanski bankovci	45 " 60 "
C. kr. cekini	5 " 70 "

Dné 15. decembra.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 15 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 " 25 "
Dunavske vravnave srečke 5%	129 " — "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 20 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 40 "
Priporitetne obveznice državne železnice	225 " 50 "
" " južne železnice 3%	182 " 30 "
" " južne železnice 5%	125 " 50 "
" " dolenjskih železnic 4%	99 " 50 "

Eksekutivne dražbe.

Jerneja Premrov iz Stranj posestvo (3615 gld.) dné 20. dec. 1897 in 22. jan. 1898 v Senožetah.

Ferdinanda Schulerja iz Vodmata neprem. posestvo (4000 gld.), terjatev 1706 gld., dné 20. dec. 1897 in 31. jan. 1898 v Ljubljani.

Franceta Lešnjaka iz Raven zemljišče (2376 gld. 20 kr.) dné 20. dec. 1897 in 19. jan. 1898 v Ložu.

Lorenca Cehoveca iz Srednjih Gamelj neprem. posestvo (3470 gld.), terjatev 365 gld., dné 20. dec. 1897 in 22. jan. 1898 v Ljubljani.

Antona Palčiča iz Izgvasi zemljišča (2769 gld.) dné 20. dec. 1897 in 19. jan. 1898 v Ložu.

Prodajalka,

dobro izurjena v trgovini kramarskega, špecerijskega in me-šanega blaga, in bi si upala tako trgovino deloma samostojno voditi, **dobi takoj službo** z dobro plačo.

Ponudbe z natančnimi podatki o doseganju službovanji, starosti itd., če je mogoče s fotografijo **do 20. decembra** na upravnistvo „Slovenca“. 841 3—1

Oblastveno dovoljena

popolna razprodaja

elegantnih predmetov primernih za božična in novoletna darila.

Cene so neverjetno nizke.

822 13

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Tonhalle.

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrški kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga; od najfinejšega **namiznega olja do goriva in olja za ma-zanje strojev.** 674 56

Najboljši spomenik je

slovenski stenski koledar,

ki ima **prostor za vsakdanje biležke.**

Za privatne in urade priporočen.

Stane 25 kr., s pošto 35 kr.

Dobiva se pri

£33 3—2

J. Bonač-u v Ljubljani.

Zavod za umetnost slikarij
26-17 na 298
steklo
B.Škarda
v Brnu.

Specijaliteta:

Izdelovanje cer-kvenih oken.

Sedemkrat odlikovan.

Cenik zastoj

in franko.

Se dopisuje v vseh

slovenskih jezikih.

Katalogi na upogled.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd.
Zavarovanje za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih in finančnih stvarih** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.